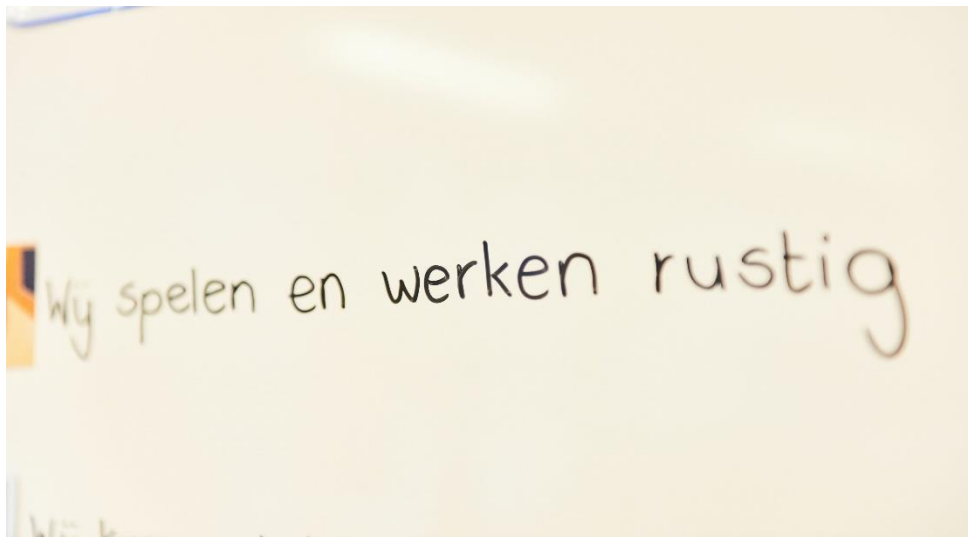

VEILIGHEIDSPLAN

Een veilig schoolklimaat is voorwaarde voor goed onderwijs!

Noorderdwarslaan 19

9861 CB Grootegast

www.jankuipers.quadraten.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Veiligheid binnen de school	3
1.1 Interne partijen	4
1.2 Externe partijen	5
2. Coördinatoren Veiligheid	6
3. Sociale Veiligheid	7
3.1 Goed gedaan	7
3.2 Sociogram en Sociale veiligheid	7
3.3 Zien!	7
3.4 Gouden en zilveren weken	8
4. Schoolregels en de bijbehorende procedure	9
5. Ouders	10
6. Schoolplein	11
7. Schoolreisje	11
8. Verkeersveiligheid	12
9. Risico-inventarisatie en evaluatie	12
10. Registratie van ongevallen en risico's	13
11. Brandveiligheid	13
12. Omgangsvormen	14
Bijlagen	16

Voorwoord

Op een veilige school voelen leerlingen zich thuis. Ze komen graag naar school en voelen zich serieus genomen door de leraren. Leerlingen op een sociaal veilige school pesten niet en dragen vanzelfsprekend geen wapens bij zich. De school tolereert geen discriminatie en seksuele intimidatie. De school heeft een contactpersoon, het bestuur een vertrouwenspersoon en er is een klachtenregeling. Daarnaast is er een pestbeleid opgesteld. De school gaat bestaand sociaal onveilig gedrag tegen, maar voorkomt dat gedrag ook door een actieve, positieve stimulering van sociaal gedrag. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan door het invoeren van gedragsregels waar leerlingen, ouders en personeel het over eens zijn geworden en aan onderwijs dat is afgestemd op de wensen en mogelijkheden van individuele leerlingen. Hierdoor ontstaat een veilig klimaat waarbinnen de school problemen al in een vroeg stadium kan onderkennen en daarop kan reageren.

Cbs Jan Kuipers moet een veilige school zijn en blijven. Onder veiligheid vallen aspecten als sociale veiligheid, brandveiligheid, verkeersveiligheid, fysieke veiligheid etc. Van eenieder die bij de school betrokken is, wordt verwacht dat hij of zij respect heeft voor de ander en diens eigendommen. Ook moet zorgvuldig worden omgegaan met de omgeving van de school. Nu worden in een samenhangend geheel voor de duidelijkheid alle protocollen en afspraken die we gemaakt hebben in een beleidsstuk bijeengebracht.

Het veiligheidsbeleid van de school is niet alleen bedoeld om leerlingen een veilige plek te bieden. Ook leraren (en ander personeel) hebben vanzelfsprekend recht op een veilige omgeving. Geweld tegen leraren is ontoelaatbaar. In voorkomende gevallen zal er dan ook altijd aangifte bij de politie gedaan worden.

Dit plan is bestemd voor:

- Personeel en leerlingen van de school;
- Andere personen die in opdracht van de school werkzaam zijn, zoals gastdocenten, vrijwilligers, stagiaires en invalkrachten;
- Ouders, verzorgers, grootouders;
- Externen;
- Bezoekers van de school.

1. Veiligheid binnen de school

De school biedt leerlingen, ouders en personeel een plek waar ze zich veilig kunnen voelen en veilig zijn. We minimaliseren veiligheidsrisico's en proberen incidenten zoveel mogelijk te voorkomen.

Het beleid ziet er als volgt uit:

- Het geven van relevante lessen aan de leerlingen;
- Het jaarlijks opstellen van de omgangsafspraken voor de leerlingen, leerkrachten en ouders in de groepen en op het plein;
- Toezicht op het plein door twee teamleden tijdens pauzes;
- Het aanstellen van een vertrouwenspersoon/contactpersoon voor de leerlingen;
- Het registreren van ongevallen;
- Het aanstellen van BHV-ers (bedrijfshulpverleners);
- Het houden van aangekondigde en onaangekondigde ontruimingsoefeningen.

Regels

Veel veiligheidsaspecten zijn vastgelegd in wetten. De wet verplicht de school aan de veiligheidseisen te voldoen om ongelukken te voorkomen. Wanneer de school aan deze wettelijke eisen voldoet, is de verwachting dat er geen ongevallen zullen gebeuren. Gebeurt er toch een ongeluk, dan moet onderzocht worden wie hiervoor verantwoordelijk is. Naast wettelijke regels speelt binnen het veiligheidsaspect ook het gedrag van de gebruikers van de school en omgeving een grote rol. Daarom zijn goede afspraken met het team en de leerlingen onmisbaar. Welke wetten betrekking hebben op een basisschool, hoe aansprakelijkheid geregeld is en informatie over hoe schoolregels opgesteld en geëvalueerd kunnen worden, is hier te vinden.

Wie doet wat

Veiligheid op school is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de directie, de leerkrachten, de medezeggenschapsraad, de ouders én de leerlingen. Om al deze activiteiten efficiënt in goede banen te leiden, ligt de coördinatie in handen van de directeur. Dat is organisatorisch makkelijker en schept duidelijkheid voor iedereen. Naast de directeur is er een belangrijke rol weggelegd voor de bedrijfshulpverleners. Er zijn meerdere BHV-ers op school aanwezig.

Daarnaast zijn bij het opzetten en uitvoeren van een goed veiligheidsbeleid verschillende externe partijen in en om de school betrokken. Hieronder wordt de vorm van betrokkenheid van een aantal partijen kort besproken.

1.1 Interne partijen

▪ Stichting Quadraten

De stichting is formeel eindverantwoordelijk voor de veiligheid op de basisschool. Zij zorgt ervoor dat op school de randvoorwaarden zijn gecreëerd die het opzetten en uitvoeren van goed veiligheidsbeleid mogelijk maken. Binnen de stichting is er een Arbocoördinator, zodat continuïteit gewaarborgd is.

Bovenschools zijn de volgende maatregelen getroffen met betrekking tot veiligheid:

- Voor alle schoolgebouwen zijn door de gemeente (brandweer) zogenaamde gebruikersvergunningen verleend. Het verlenen van een dergelijke vergunning garandeert een (brand)veilig gebouw.
- Iedere school heeft één of meerdere bedrijfshulpverleners. Door middel van scholing worden de bedrijfshulpverleners jaarlijks bijgeschoold.
- Iedere school kent actuele ontruimingsplannen. De ontruimingsplannen worden jaarlijks geoefend.
- De gymtoestellen in speellokalen en gymlokalen worden eenmaal per schooljaar gekeurd.
- De buitenspeeltoestellen worden eveneens eenmaal per schooljaar gekeurd.
- De schoolgebouwen worden regelmatig extern (minimaal vier keer) gecontroleerd op hygiëne en veiligheid.

▪ Directeur

In de uitvoering is de directie verantwoordelijk voor het schoolveiligheidsbeleid.

▪ Leerkrachten

Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel werken vanzelfsprekend mee aan het veiligheidsbeleid van de school. Wordt er bijvoorbeeld met gevaarlijk gereedschap gewerkt (schaar, figuurzaag), dan legt de leerkracht de gebruiksregels uit en wijst de leerlingen op gevaren. Maar ook voor het uitleggen van de huisregels en het aanspreken van leerlingen op gevaarlijk gedrag is de leerkracht de aangewezen persoon. Lessen kunnen gewijd worden aan het thema veiligheid en veilig gedrag. Verder kunnen ook de leerkrachten en/of het onderwijsondersteunend personeel (delen van) de inspectie van het schoolgebouw uitvoeren, al dan niet gezamenlijk met ouders. Ze melden onveilige situaties in en om school, signaleren (bijna-)ongelukken en zorgen dat de aandacht voor fysieke veiligheid en veilig gedrag blijft bestaan.

▪ Leerlingen

Leerlingen dragen voor een belangrijk deel bij aan een school zonder ongelukken door het tonen van veilig gedrag. Zij zijn op de hoogte van (nut en noodzaak) de schoolregels en handelen daarnaar. Ook melden de leerlingen gevaarlijke situaties, ongelukken en bijna-ongelukken. Dit kan individueel of in de leerlingenraad.

▪ Ouders

Ouders zijn betrokken bij het veiligheidsbeleid middels de medezeggenschapsraad, maar ook zij kunnen onveilige situaties melden en zij

dragen mede zorg voor de veiligheid in en om de school. Bijvoorbeeld: door het verkeersgedrag bij het wegbrengen en halen van de kinderen.

1.2 Externe partijen

▪ **Arbeidsinspectie**

De Arbeidsinspectie is een overheidsinstantie die onder andere controleert of werkgevers en werknemers zich aan de Arbowet houden. Als een school deze wet overtreedt kan de Arbeidsinspectie de school een waarschuwing geven. Als er vervolgens niets wordt gedaan aan de overtreding kan de Arbeidsinspectie een boete opleggen. De school heeft ook met de Arbeidsinspectie te maken als een leerling of medewerker een ernstig of dodelijk ongeval krijgt. De Arbeidsinspectie stelt dan een onderzoek in naar de toedracht van het ongeval en kan een proces verbaal opmaken als het vermoeden bestaat dat het ongeval te wijten was aan overtreding van de Arbowet. Er kan dan strafvervolgning worden opgelegd door de Officier van Justitie.

▪ **Brandweer**

De brandweer is er niet alleen voor het bestrijden van brand: zij helpt ook bij het voorkomen van brand. Dit gebeurt onder andere door het, namens de gemeente verstrekken van zgn. gebruiksvergunningen. Het hebben van een gebruiksvergunning is verplicht voor een groot aantal gebouwen, waaronder scholen met meer dan 50 leerlingen (inclusief leerkrachten). In de gebruiksvergunning staan eisen op het gebied van brandveiligheid. Zo moet bijvoorbeeld het ontruimingsplan goedgekeurd zijn door de brandweer. Verder kan de brandweer adviseren bij het opstellen van een ontruimingsplan en het nemen van brandpreventieve maatregelen. Ook een ontruimingsoefening kan soms met de brandweer en andere hulporganisaties worden geoefend. Tevens houdt de brandweer/gemeente jaarlijkse controles in het gebouw i.v.m. de brandveiligheid.

2. Coördinatoren Veiligheid

Het managen van veiligheid bestrijkt uiteenlopende activiteiten. Het hele proces wordt op onze school gecoördineerd door de hoofd BHV-er (**Tine Zweers**) en de directeur (Esther Dijkstra). Beide personen zijn een vast aanspreekpunt in de school voor de leerlingen, teamleden, ouders en externe partijen. Op onze school zijn de hoofd BHV-er en de directeur de bewakers van het proces rondom de uitvoering van veiligheidsbeleid op school. Anneclair Veenstra en Miriam Kliphuis zijn de overige BHV-ers op de Jan Kuiperschool.

▪ **Hoofddoel**

In eerste instantie is het doel om de veiligheidssituatie in kaart te brengen en te adviseren over te nemen maatregelen.

▪ **Financiën**

Uit het plan van aanpak, dat is opgesteld naar aanleiding van inspecties, komen verbetermaatregelen naar voren. De kosten voor het uitvoeren van de maatregelen worden in kaart gebracht. De stichting Quadraten zal een beslissing moeten nemen over het al dan niet uitvoeren van de maatregelen. Veel zaken zullen gefinancierd moeten worden door de gemeente.

▪ **Inspecties organiseren**

Stichting Quadraten organiseert tenminste jaarlijks inspecties van het gebouw en het schoolplein. De resultaten en adviezen voor verbetermaatregelen worden voorgelegd aan de directie van de school. Het bestuur beslist welke gebreken wanneer aangepakt gaan worden.

▪ **Schoolregels laten opstellen en actueel houden**

De directeur beschikt over de actuele lijst met schoolregels en laat het onderwerp geregeld (minimaal een keer per jaar) terugkomen in besprekingen met het team. Vragen die daarbij gesteld moeten worden zijn:

- gelden de regels nog?
- wordt (voldoende) toegezien op naleving?
- zijn aanpassingen gewenst?
- wie moeten de schoolregels kennen?
- hoe vindt de informatievoorziening plaats?

Ook kan de directeur de leerkrachten stimuleren om de regels actief met leerlingen en ouders te bespreken., bijvoorbeeld tijdens lessen of tijdens ouderavonden.

▪ **Ontruimingsplan (laten) opstellen en oefenen**

Iedere school moet beschikken over een ontruimingsplan (deze kunt u op school inzien). De hoofd BHV-er ziet erop toe dat een exemplaar in elke ruimte van de school zichtbaar aanwezig is. Vervolgens moet het plan regelmatig geoefend worden, minstens één keer per jaar. De BHV-ers organiseren, coördineren en evalueren de ontruimingsoefeningen en stellen waar nodig de procedure bij.

Registratie van ongelukken:

De directeur stimuleert teamleden, leerlingen en ouders om alle ongelukken en riskante situaties te melden. De voorvallen worden digitaal (in ParnasSys) geregistreerd. De registratie kan helpen bij het motiveren van te nemen verbetermaatregelen en bij het informeren van het team en de ouders over belangrijke voorvallen.

3. Sociale Veiligheid

3.1 Goed gedaan

Voor de sociaal emotionele ontwikkeling wordt de methode *Goed Gedaan* gebruikt. Rekening houden met anderen, weten hoe het hoort, samen spelen en samen problemen oplossen. De methode brengt structuur aan in de sociaal-emotionele begeleiding van de kinderen. De kinderen ontwikkelen hun sociaal-emotionele competenties. De leerkrachten starten in de eerste week van het schooljaar met les 1. De les kan in twee delen worden gegeven, verspreid over twee weken. Aan het begin van het schooljaar maakt de SEO-coördinator een rooster. De bijpassende kalender hangt in de klaslokalen. Ook wordt er door de coördinator in elke nieuwsbrief een stukje geschreven over de laatst gegeven les.

3.2 Sociogram en Sociale veiligheid

In maart wordt er in de groepen 2, 3 en 4 een sociogram afgenomen. Bij groep 2 en een aantal leerlingen van groep 3 (die nog niet goed kunnen lezen) wordt dit sociogram mondeling afgenomen. De andere kinderen van groep 3 en 4 vullen de vragen van het sociogram op de computer in. Het sociogram is te vinden op www.sometics.nl. In dezelfde maand wordt er door de leerlingen van groep 5 t/m 8 een vragenlijst Sociale veiligheid ingevuld.

Na het invullen van het sociogram en de vragenlijst worden de antwoorden door de eigen leerkracht in een groepsoverzicht gezet. Deze groepsoverzichten worden door de coördinator in een staafdiagram gezet. Per groep en op schoolniveau vindt er een analyse plaats en op basis daarvan wordt een plan gemaakt. Na het afnemen van het sociogram en de vragenlijst worden de ouders via de nieuwsbrief van de afname op de hoogte gesteld.

3.3 Zien!

Begin oktober wordt Zien! door de leerkrachten van groep 3 t/m 8 ingevuld. De kinderen uit groep 5 t/m 8 vullen een leerlingenvragenlijst in. Per groep en op schoolniveau vindt er een analyse plaats en op basis daarvan wordt een plan gemaakt. Zien! geeft hiervoor inhoudelijke aanwijzingen. De groepen 1 en 2 vullen de leerlijnen ParnasSys in.

3.4 Gouden en zilveren weken

De Gouden Weken worden ingezet om het goud dat je in handen hebt, je leerlingen, in korte tijd te smeden en te kneden zodat er een fijne sfeer in je groep heerst, een heel schooljaar lang. Een positieve sfeer in de groep is de basis om goed te kunnen werken voor leerkracht en leerling, daarom wordt er extra aandacht geschonken aan groepsvormende activiteiten direct na de zomervakantie.

Pesten

Eind september/begin oktober besteden we extra aandacht aan pesten en doen we mee aan de landelijke week tegen het pesten. Jaarlijks wordt het pestprotocol op een teamvergadering besproken.

4. Schoolregels en de bijbehorende procedure

De veiligheid van het gebouw is de eerste factor in het voorkomen van ongelukken. Het gedrag van de gebruikers is de tweede factor. Daarom zijn goede afspraken met het team en de leerlingen onmisbaar. Iedere school maakt die natuurlijk, maar te vaak wordt gewerkt met stilzwijgende afspraken of een half woord. Of regels die in de praktijk moeilijk na te leven zijn. Het gedrag van de gebruikers van de school is minstens zo belangrijk als het inspecteren van de omgeving.

Om de grote groep kinderen in de hand te houden, is het heel belangrijk om regels te stellen en deze te handhaven. De school hanteert daarbij de stelregel dat het niet uitmaakt wie een leerling op de regels wijst, of dit nu de eigen leerkracht is of een andere leerkracht, een medewerker van school, een helpende ouder of een overblijfskracht. De leerlingen luisteren naar wat deze persoon zegt.

Wij zorgen voor een veilig klimaat voor alle leerlingen. Wij nemen stelling tegen het pesten en ander negatief gedrag.

Onder meer organiseren we daarvoor aan het begin van het schooljaar de 'Gouden weken' waarbij we veel aandacht besteden aan het groepsvorming en omgaan met elkaar.

We maken hierbij gebruik van activiteiten en spelvormen die het samenwerkingsaspect versterken. Ook wordt er aandacht besteed aan zaken als inlevingsvermogen, elkaar complimenteren en waarderen etc.

Ook nodigen we alle ouders aan het begin van het schooljaar uit voor een startgesprek. Aan de hand van een vragenlijst voert de leerkracht met iedere ouder een gesprek waarin de ouders vertellen over de positieve kanten van hun kind. Vertel ons: wie is uw kind. Ook worden er gedragskenmerken besproken, die mogelijk verder zouden kunnen worden ontwikkeld. Het gaat in deze gesprekken niet om leeropbrengsten maar om aan te sluiten bij de ouders en hun beleving van hun kind.

We verwachten van ouders dat de lijntjes met de leerkrachten kort gehouden worden op het moment dat er iets met een kind aan de hand is. Ook wij als school informeren de ouders zo snel mogelijk als er iets aan de hand is maar ook voor positieve zaken.

5. Ouders

De zorg voor de veiligheid van de kinderen op school is natuurlijk primair een verantwoordelijkheid van de schoolleiding. Deze zorgt ervoor dat veiligheidsbeleid een vaste plek heeft. Het gedrag van de kinderen is net zo belangrijk. Maar hoe zit het met ouders? Wat is hun rol wanneer het om schoolveiligheid gaat?

▪ Meedenkende ouders

De ouders kunnen meedenken over veiligheid in en om school en kunnen hierover in gesprek met de directie. Ouders weten vaak heel goed wat gevaarlijke plekken zijn voor hun kinderen.

Ouders kunnen bijvoorbeeld letten op:

- Obstakels op het schoolplein of in de gangen;
- Scherpe randen, hoeken of punten in muren en aan meubelstukken;
- Achterstallig onderhoud als bijvoorbeeld loshangende leuningen, losse traptreden of slechte verlichting.

Ouders stimuleren veilig gedrag van hun kinderen. Het is belangrijk dat ouders worden betrokken bij en geïnformeerd worden over de activiteiten die de school onderneemt om de veiligheid binnen de school te vergroten.

▪ Naleven van regels

Naast actief meewerken aan een veilige school is het van belang dat ouders op de hoogte zijn gebracht van de schoolregels op school en dat ook zij het goede voorbeeld geven. Daarom staan de schoolregels ook op het ouderportaal, samen met dit veiligheidsplan.

▪ Positie hulpouders

Binnen de school zijn er diverse overlegsituaties (ouderraad, medezeggenschapsraad, ouderavonden, thema-avonden en contactavonden) waarbij met ouders over het onderwijs binnen onze school gesproken wordt. Het opvoeden van kinderen is een gedeelde verantwoordelijkheid van ouders en leerkrachten. Voor de ouders is het daarom van belang dat duidelijk is wat zij van de school mogen verwachten en omgekeerd, wat de school van de ouders mag verwachten.

Hulp wordt altijd gegeven op basis van vrijwilligheid en enthousiasme. De hulpouders helpen onder verantwoordelijkheid van de leerkracht. Die behoudt onder alle omstandigheden de leiding over de kinderen en de activiteiten waarbij hulp geboden wordt. Overschrijden kinderen de regels, dan waarschuwt de hulpouder de leerkracht. De hulpouder kan niet tijdens het verlenen van de hulp de leerkracht aanspreken over de resultaten van haar of zijn kind. De hulpouders zijn gedurende hun 'werktijd' op school via school verzekerd voor ongevallen en wettelijke aansprakelijkheid.

6. Schoolplein

Het schoolplein is voor kinderen een belangrijke plek om hun energie even de vrije loop te laten. Heerlijk rennen, spelen met klasgenootjes of klauteren op de speeltoestellen. De veiligheid van de speeltoestellen wordt bewaakt volgens de Europese normen voor speeltoestellen. Een grondige inspectie van de speeltoestellen wordt jaarlijks gedaan. Stichting Quadraten stuurt deze inspectie aan in overleg met de directeur.

7. Schoolreisje

Ieder jaar staat het weer op de agenda, het plannen van een schoolreisje. Gedurende het schooljaar worden meerdere grote en kleine activiteiten georganiseerd: denk aan het bezoeken van een theatervoorstelling of een excursie. Op stap gaan met kinderen brengt risico's met zich mee. Een goede voorbereiding en planning is de sleutel tot een succesvol en veilig schoolreisje.

Het moet vooraf voor de kinderen duidelijk zijn wat er tijdens een schoolreisje gaat gebeuren. Niet alleen moeten ze weten waar ze naar toe gaan en wat ze gaan doen, maar ook aan welke regels zij zich hebben te houden en wat ze kunnen doen om een ongeval te voorkomen. Met name het gedrag van de kinderen bepaalt of een situatie daadwerkelijk gevaar met zich mee zal brengen of niet. Hoe beter ze voorbereid zijn, des te soepeler zal de dag verlopen. Leg de kinderen tevens uit wat ze moeten doen wanneer ze de groep kwijtraken. Dit om paniek te voorkomen.

De school informeert altijd de ouders wanneer kinderen niet op school zullen zijn vanwege een uitstapje.

Over de volgende punten kunnen de ouders via een brief worden geïnformeerd:

- De duur van het schoolreisje;
- Datum, tijden van vertrek en aankomst;
- Type reis of activiteiten;
- Hoe de begeleiding geregeld is;
- Kosten en wijze van betalen;
- Kleding (de kinderen dragen herkenbare en zichtbare hesjes of schoolshirts), schoeisel, eten;
- Procedures bij calamiteiten.

Kinderen vervoer onder schooltijd

Op de site van stichting Quadraten, onder het kopje [ouders](#) kunt u meer lezen over het vervoer van kinderen tijdens schooltijd.

8. Verkeersveiligheid

Ieder jaar wordt er voor de kinderen van groep 5-8 een fietscontrole gehouden. Dit wordt georganiseerd door de gemeente en hiermee willen we kinderen bewust maken van de belangen van een veilige fiets in het verkeer. Ook worden er jaarlijks verkeersveilige lessen aangeboden door externe partijen, zoals de ANWB en VVN.

9. Risico-inventarisatie en evaluatie

Sinds 1994 is het voor alle bedrijven en instellingen wettelijk verplicht om een risico-inventarisatie en evaluatie in het bezit te hebben. Ook de basisscholen vallen onder deze wet. In de volksmond wordt vaak gesproken over een RI&E. Zoals de naam al aangeeft, bestaat de RI&E uit twee verschillende onderdelen:

- Risico's inventariseren, het in kaart brengen van de gevaren die aanwezig zijn in de school en schoolomgeving. Deze opsomming van risico's is feitelijk een onderzoek naar de knelpunten op alle gebieden van de Arbowet, namelijk: veiligheid, gezondheid en welzijn.
- Evalueren van de risico's, het inschatten van de omvang van de risico's en daaruit voortvloeiend het opzetten van een plan van aanpak. In het plan van aanpak wordt niet alleen opgenomen welke maatregelen de school van plan is te nemen om de risico's weg te nemen, maar ook binnen welke termijn dit zal gaan worden gerealiseerd, wie daar verantwoordelijk voor is en hoe hoog het begrote bedrag is. Daarnaast bevat de RI&E een lijst van ongevallen van ernstige aard. De school registreert de aard van het ongeval en wanneer het ongeval heeft plaats gevonden. In de wet staat expliciet dat de school niet alleen rekening moet houden met de risico's die werknemers lopen, maar ook met die van leerlingen. In 2019 is er een nieuw plan gemaakt die betrekking heeft op ons gebouw. Deze kunt u opvragen bij de directie.

- **Frequentie**

De RI&E moet minimaal eenmaal in de vier jaar worden uitgevoerd. In de wet staat beschreven dat een RI&E ook tussentijds moet worden uitgevoerd wanneer een verandering binnen de organisatie of gebouw heeft plaatsgevonden (bijvoorbeeld nieuw noodlokaal). Ieder jaar vinden er veranderingen plaats in een gebouw zoals; andere kinderen met ander gedrag, andere rages (denk aan stepjes e.d.) en verplaatsing van meubels.

Ook kunnen door het veelvuldige gebruik bepaalde delen van het schoolgebouw het ene jaar nog in goede staat zijn en het andere jaar gebreken vertonen. Door de jaarlijkse controle van veiligheid kan tijdig worden geanticipeerd op de zwakke plekken in en om het schoolgebouw. De uitkomsten van de jaarlijkse inspectielijsten zijn geen vervanging van de RI&E, maar kunnen wel dienen als input voor de vierjaarlijkse RI&E.

- **Uitvoering**

De regeling m.b.t. de uitvoering van de RI&E is vastgelegd in het Arbobeleidsplan van Quadraten. De Arbo coördinator zorgt samen met de directeur voor de uitvoering op schoolniveau. De RI&E resulteert in het opstellen en vaststellen van een plan van aanpak. De RI&E wordt eens in de 4 jaar uitgevoerd.

10. Registratie van ongevallen en risico's

Teamleden en niet-onderwijzend personeel wordt gevraagd risico's en ongelukken te melden zodat de werkelijke veiligheidssituatie op onze school bekend is. Ook ongevallen die niet direct binnen de invloedssfeer van de school liggen. Deze informatie wordt gebruikt om er lering uit te trekken en voorbereid te zijn in de toekomst. Alle ongevallen die in school plaatsvinden en die tot ziekteverzuim leiden, worden geregistreerd als onderdeel van de RI&E. Alleen ongevallen die een ernstig letsel of de dood tot gevolg hebben, moeten rechtstreeks gemeld en schriftelijk bevestigd worden aan de Arbeidsinspectie.

11. Brandveiligheid

• Ontruimingsplan

Bij ongevallen en calamiteiten moet de verantwoordelijke leerkracht of begeleider van een groep kinderen vlug en doeltreffend kunnen optreden. Dit vereist een goede organisatie, niet alleen van de bedrijfshulpverlening, maar van eenieder die aanwezig is. Alle afspraken, verantwoordelijken, handelingen e.d. zijn vastgelegd in ons ontruimingsplan. In het ontruimingsplan wordt door middel van taken en instructies aangegeven wie welke actie moet ondernemen in geval van een calamiteit en welke bijzondere risico's er aanwezig zijn. Bij het ontruimingsplan horen ook plattegronden van elke verdieping, waarin het volgende wordt aangegeven:

- de vluchtroute vanuit elke ruimte;
- de plaats van de nooduitgangen;
- de plaats van de blusmiddelen;
- de EHBO-middelen;
- de verzamelplaatsen.

In elke ruimte hangt een exemplaar van het ontruimingsplan. Aan het begin van het schooljaar wordt het ontruimingsplan in het team en met de leerlingen besproken. Minimaal een keer per jaar wordt er een ontruimingsoefening gehouden.

12. Omgangsvormen

De gedragscode omgangsvormen is bestemd voor:

- Personeel en leerlingen van de school;
- Andere personen die in opdracht van de school werkzaam zijn, zoals gastdocenten, vrijwilligers, stagiaires, etc.
- Ouders die ondersteunende werkzaamheden verrichten;
- Externen zoals schilders of onderwijsmedewerkers die tijdelijk op school werkzaam zijn;
- Bezoekers van de school.

Klachtenregeling

Op de site www.quadraten.nl leest u de klachtenregeling van de stichting.

Veilige school

De school moet vooral een veilige school zijn, waar geen plaats is voor (seksuele) intimidatie, agressie, geweld, discriminatie, vandalisme of diefstal. Van ieder die bij de school betrokken is, wordt verwacht dat hij/zij respect heeft voor de ander en diens eigendommen. Ook behoort met zorgvuldig om te gaan met de omgeving van de school.

Begrippen

- Seksuele intimidatie
Hieronder verstaan we ongewenste seksuele toenadering in de vorm van verzoeken om seksuele gunsten of ander verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag (waaronder het ongevraagd verzenden of bewust voor anderen zichtbaar raadplegen van pornografische afbeeldingen of teksten, onder meer via internet). Voor kinderen en medewerkers gelden tevens afspraken rondom gebruik internet. De computers voor kinderen met een internetverbinding worden gefilterd.
- Agressie en geweld
Hieronder verstaan we het pesten, psychisch of fysiek lastigvallen, bedreigen of aanvallen van anderen. De uitwerking van de omgangsregels is te vinden in het op school aanwezige gedragsprotocol.
- Discriminatie
Onder discriminatie verstaan we het in welke vorm dan ook doen van uitspraken over, het verrichten van handelingen of het nemen van beslissingen over personen die beledigend zijn voor die personen vanwege hun ras, godsdienst, geslacht, beperking, levensovertuiging, leeftijd en/of seksuele geaardheid dan wel het maken van enig onderscheid op basis van deze factoren.
De 'Wet gelijke behandeling' is van toepassing. (www.overheid.nl)
- Vandalisme
Onder vandalisme verstaan we het met opzet vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken van andermans bezittingen.

- Diefstal
Onder diefstal verstaan we het heimelijk wegnemen of zich onrechtmatig toe-eigenen van andermans bezittingen.

Preventief beleid

Dit protocol is bedoeld als een vorm van preventief beleid. Preventie inzake seksuele intimidatie, agressie, geweld en discriminatie als onderdeel van de totale leerlingenzorg en het personeelsbeleid, dat zichtbaar is in:

- Voldoende kenbaar maken van dit protocol in schoolgids, op de website en in schoolplan;
- Toezicht houden op de naleving van dit protocol;
- Adequate voorlichting geven over het beleid en de risico's van ongewenst gedrag binnen de school;
- Scholing van professionals binnen de school;
- Afname Vitaliteitsscore (jaarlijks onder personeel);
- RI&E-inventarisatie (vierjaarlijks onder personeel);
- Kwaliteit enquêtes (jaarlijks afwisselend onder personeel, leerlingen en ouders/verzorgers afgenomen).

Bijlagen

Op onze school kunnen de volgende bijlagen opgevraagd worden die te maken hebben met dit veiligheidsplan. Veel informatie over veiligheid leest u ook op de site van onze stichting (www.quadraten.nl)

[Beleidsplan informatie beveiliging en privacy](#)

[Privacyreglement leerlingen](#)

[Sociale media reglement leerlingen Quadraten](#)

[Anti-pestbeleid \(zie volgende pagina's\)](#)

Anti-pestbeleid

Van	Quadraten
Beleidsafdeling	Directie en ICT Beheer
Ondersteunend	Ouderraad (OR) en/of Medezeggenschapsraad (MR)
Aan	Leerlingen, ouders/voogden, leerkrachten en ondersteunend personeel
Betreft	Anti-pestbeleid Primair of Basis Onderwijs
Document	Oktober 2020

Anti-pestbeleid cbs Jan Kuipers

Een (anti-)pestbeleid is een handelingsplan voor de school. Het plan legt vast welke stappen de school gaat zetten in het geval van pesten: met wie wordt er gepraat, wie zijn daarbij en wat is de volgende stap.

Inhoud

Inhoud	18
1 Inleiding	19
2 Pesten: algemene informatie	19
2.1 De gepeste leerling	20
2.2 De pester	20
2.3 De meelopers en de andere leerlingen	21
2.4 Het aanpakken van pesten	21
3 Anti-pestbeleid: uitgangspunten	21
3.1 De Vijfsporenaanpak	21
3.2 Preventieve maatregelen	22
3.2.1 Voorbeeld van een Anti-pestcontract	22
4 Het stappenplan na een melding van pesten	23
4.1 De leerkracht	23
4.2 De leidinggevende	23
4.3 Het pestproject	24
4.4 Schorsing	24
4.5 Schoolverwijdering	24
5 Cyberpesten	24
5.1 Wat is cyberpesten?	24
5.1.1 Hoe wordt er gepest?	24
5.1.2 Wat is het verschil tussen pesten en cyberpesten?	25
5.1.3 Het stappenplan voor de school na een melding van cyberpesten	25
6 Bijlagen.....	26
Bijlage I: Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten	26
Bijlage II: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling.....	28
Bijlage III: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest	29
Bijlage IV: Bruikbare links bij (cyber)pesten	30

1 Inleiding

Dit is het anti-pestbeleid van onze school. Enerzijds bevat het richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds bevat het voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen. Alles wat we willen doen voor onze leerlingen staat of valt bij de signalering en/of melding van pestgedrag. Die signalering en melding schieten nog te vaak tekort, zodat de leerling met zijn probleem alleen blijft staan.

Deze informatie is erop gericht om alle volwassenen (het schoolpersoneel en de ouders) en het liefst ook jongeren, op de hoogte te brengen van alles wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Het heeft als belangrijkste doel om het vertrouwen van allen te winnen op een gebied waar nog te vaak wantrouwen overheerst. De acties die we ondernemen zijn niet statisch. Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. In dat geval zal dit anti-pestbeleid aangepast worden.

2 Pesten: algemene informatie

‘Erbij horen’ is voor veel leerlingen op school belangrijk. Er anders uitzien, kleding, niet goed zijn in sport, een ander ras of geloof, andere opvattingen: dit kunnen allemaal redenen zijn om buiten de groep te liggen op school. We spreken van pesten wanneer dezelfde leerling voortdurend fysiek of psychologisch geïntimideerd wordt. Er is dan sprake van een patroon van pesterijen en/of mishandeling. Naar schatting krijgt minstens 15 % van de leerlingen ermee te maken als pester of slachtoffer. Uit onderzoek blijkt zelfs dat één op de vier kinderen (ongeveer 375.000) in het basisonderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. De laatste jaren heeft pestgedrag zich op een nieuwe manier ontwikkeld. Door het vele gebruik van internet en mobieltjes is pesten nog anoniemer geworden.

Diverse pestvormen zijn:

- **Verbaal**
Vernederen, belachelijk maken schelden, dreigen, kwetsende bijnamen, gemene briefjes, mailtjes en sms’jes schrijven.
- **Lichamelijk**
Trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben, aan haren trekken, wapens gebruiken.
- **Achtervolging**
Opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten.
- **Uitsluiting**
Doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes, bij groepsopdrachten.
- **Stelen en vernieling**
Afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, spellen beschadigen.
- **Afpersing**
Dwingen om geld of spellen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

2.1 De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Ze bespelen bijvoorbeeld een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer negatief te benaderen, dus in onveilige situaties.

Het kan erg moeilijk zijn voor een kind dat wordt gepest om hier thuis over te praten. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte.
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt.
- Het probleem lijkt onoplosbaar.
- Het idee dat het kind niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders):

- Niet meer naar school willen.
- Niet meer over school vertellen thuis.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben.
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet buiten willen spelen.
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan.
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Vaak 'ziek' zijn.

2.2 De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie;
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet). Als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken;
- Het moeten spelen van een niet-passende rol;
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas;

- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd;
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau);
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid);
- Zelf gepest zijn.

2.3 De meelopers en de andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die (incidenteel) meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

2.4 Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en de omvang en ernst van het probleem vragen om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken.

3 Anti-pestbeleid: uitgangspunten

Het anti-pestbeleid vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en dit volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Een dergelijk anti-pestbeleid kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
Met het ondertekenen van dit anti-pestbeleid laten alle betrokken partijen zien dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken. Het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten is opgenomen in bijlage I.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school moet beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (zie bijvoorbeeld dit anti-pestbeleid).
5. De school verzorgt preventieve (les)activiteiten.

3.1 De Vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van dit anti-pestbeleid heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

- a. De school zorgt dat de directie, de coördinatoren en leerkrachten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- b. De school werkt aan een goed beleid rondom pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- a. Het probleem wordt serieus genomen.
- b. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.
- c. Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- d. Het aanbieden van hulp door de counselor.

3. Het bieden van steun aan de pester

- a. Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor het gepeste kind.
- b. De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- c. Wijzen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
- d. Het aanbieden van hulp door de counselor.

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem

- a. De leerkracht bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.
- b. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie.
- c. De leerkracht komt hier in de toekomst op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders

- a. Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- b. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- c. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- d. De school verwijst de ouders wanneer nodig naar deskundige hulpverleners.

3.2 Preventieve maatregelen

Elke leerkracht bespreekt ergens aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Ook bespreekt de leerkracht in de klas het anti-pestbeleid. Daarnaast wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd. Op school wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere lessen. De leerlingen ondertekenen aan het eind van deze les(sen) een aantal samen gemaakte afspraken (het anti-pestcontract).

3.2.1 Voorbeeld van een Anti-pestcontract

Ik vind het belangrijk dat iedereen het leuk heeft in de klas en op school.

Daarom houd ik me aan de volgende regels en afspraken:

1. Ik respecteer de ander.
2. Ik beoordeel niemand op het geloof, uiterlijk of op kleding.
3. Ik beoordeel niemand op schoolresultaten.
4. Ik maak geen kwetsende opmerkingen.
5. Ik kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
6. Ik vecht niet en scheld niemand uit.
7. Ik blijf ongevraagd van andermans spullen af.
8. Ik maak geen spullen van anderen stuk.
9. Ik praat niet achter iemand zijn rug.
10. Ik bedreig en chanteer niet.
11. Ik gebruik mijn computer, mobiel en tablet niet om anderen te pesten.
12. Ik sluit niemand uit.
13. Ik doe niet mee met pesters.
14. Wat ik over pesten vertel aan de leerkracht is geen klikken.
15. Als ik of iemand anders gepest wordt, vertel ik dat aan de leerkracht.
16. Ik doe niets bij een ander, wat ik zelf ook niet fijn vind.
17. Deze regels gelden binnen en buiten de school.

Handtekeningen leerlingen:

Handtekening leerkracht:

4 Het stappenplan na een melding van pesten

4.1 De leerkracht

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de leerkracht eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage II en III. Vervolgens organiseert de leerkracht een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De leerkracht bespreekt direct het vervolgtraject wanneer het pesten zich herhaalt.
3. De leerkracht praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
4. Wanneer het probleem zich herhaalt, meldt de leerkracht het gedrag aan de leidinggevende van de school. Hij overhandigt de leidinggevende het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

4.2 De leidinggevende

1. De leidinggevende neemt de rol van de leerkracht over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. Die heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk:
 - a. Confronteren (zie bijlage III).
 - b. Mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen.
 - c. Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of die een sociaal gedrag vertoont, waardoor die een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.

5. Die adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door de counselor.
6. Die stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Die bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Die koppelt alle informatie weer terug naar de leerkracht.

4.3 Het pestproject

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij ertoe verplicht om individueel een programma te volgen. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling. Het gaat in principe om 6 ontmoetingen en huiswerk. De ouders worden van dit project op de hoogte gesteld.

4.4 Schorsing

Wanneer ook het verplichte pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, volgt een schorsing van een dag. Daarna krijgt de pestende leerling een lange schorsing.

4.5 Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan schoolverwijdering.

5 Cyberpesten

5.1 Wat is cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Het gaat hierbij om kwetsende of bedreigende teksten, bijvoorbeeld via chatprogramma's of social media. Er kan ook sprake zijn van beledigende foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer, die op internet worden geplaatst. Bijvoorbeeld via sociale netwerksites zoals Facebook en Twitter. Wanneer er sprake is van één of meerdere daders die een slachtoffer doelbewust lastig blijft vallen op internet, is er sprake van cyberstalking.

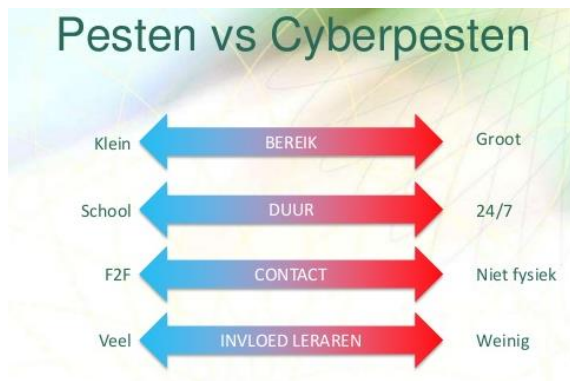
Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking door de toegenomen digitalisering. Uit onderzoek blijkt dat ruim 60.000 kinderen herhaaldelijk wordt gepest via internet. Dit geeft de omvang en ernst van het probleem aan. Pesterijen kunnen jarenlang duren en ernstige psychische gevolgen hebben voor het slachtoffer.

5.1.1 Hoe wordt er gepest?

- Pestmail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen).
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hate-mail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.

- Ongewenst contact met vreemden.
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden.
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pestmail.

5.1.2 Wat is het verschil tussen pesten en cyberpesten?

5.1.3 Het stappenplan voor de school na een melding van cyberpesten

1. Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voor komt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, chatgesprekken opslaan).
2. Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
3. Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP-adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.
4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling. Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
5. Verwijs de ouders zo nodig door. Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:
 - a. 0800-5010: de onderwijstelefoon
 - b. 0900-11131113: de vertrouwensinspectie
6. Adviseer aangifte. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101).
7. De counselor. Verwijs de pester en/of de gepeste door naar de counselor wanneer verdere begeleiding nodig is.
8. Zie verder de *Vijfsporenaanpak*.

6 Bijlagen

Bijlage I: Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (+ 375.000) in het basis- of primair onderwijs en één op de zestien leerlingen (+ 56.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leidt tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen en jongeren, in het bijzonder door de leraren en door de ouders.
2. Het bevoegd gezag en directie gaan uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen leraren ouders en leerlingen, gebaseerd op het afgesproken beleid. Het doel is het vinden van een passend antwoord op het pestprobleem.
3. Onze school wenst een samenwerking, zoals bedoeld onder punt 2, ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en te onderhouden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:
 - a. Het werken met de *vijfsporenaanpak*.
 - b. het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het pestprobleem.
 - c. Het bewust maken en bewust houden van de (levenslange) gevolgen van pesten.
 - d. Een gerichte voorlichting over de preventie en de aanpak van het pesten aan alle ouders van de school.
 - e. Het zorgen voor een voor iedere aan de school verbonden persoon toegankelijke, actuele informatie over het pestprobleem, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen.
 - f. Het beschikbaar stellen van geld waarmee de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen, activiteiten voor ouders, de aanschaf van boeken en andere informatie wordt bekostigd.
 - g. Het invoeren van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem op school, zodat probleemgedrag bij leerlingen zo vroeg mogelijk kan worden onderkend en tegengegaan.
5. De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een periodieke zelfevaluatie (bijvoorbeeld de PestTest®) binnen een door de medezeggenschapsraad vastgestelde termijn.
6. Als het protocol is ondertekend, wordt een kopie op een duidelijk zichtbare plaats opgehangen in de school. De tekst van het protocol wordt verder bekend gemaakt via de schoolkrant en, wanneer aanwezig, de intranetsite van de school.
7. Het bevoegd gezag en de directie zorgen er verder voor dat naar aanleiding van de ondertekening van dit protocol een beleid tegen het pesten wordt geformuleerd. Dit beleid wordt in het schoolplan en de schoolgids opgenomen.

Naam en plaats van de school: cbs Jan Kuipers, Grootegast

Datum: oktober 2020

Getekend namens:

Bevoegd gezag directie/personeel:

Medezeggenschapsraad:

Ouderraad/oudervereniging:

Leerlingenraad.....

Bijlage II: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem.
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?).
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?).
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Aanpak

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren.

Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaar gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan, **want niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.**

Bijlage III: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Doel van het gesprek

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- Probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is.
Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: *“Je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent!”*
Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- Relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld: *“Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt.”*
Zeg nooit: *“Je bent heel gemeen.”* Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- Specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als ‘altijd’, ‘vaak’ en ‘meestal’. Kritiek wordt vaak algemeen.
- Veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van de counselor (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Bijlage IV: Bruikbare links bij (cyber)pesten

Algemene zoekpagina's

- www.pesten.startkabel.nl
- www.pesten.startpagina.nl

Pesten (algemeen)

- www.pestweb.nl
Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- www.pesten.net
Voor en door slachtoffers. Opgericht door Bob van der Meer.
- <https://www.mediawijsheid.nl/onlinepesten/>
Website van Mediawijsheid met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.

Cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school

- www.stopdigitaalpesten.nl
Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame).
- www.digibewust.nl
Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.
- www.ppsi.nl
PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.
- www.schoolenveiligheid.nl
Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.
- www.veilig.kennisnet.nl
Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.

Gebruik van dit anti-pestbeleid

Het geheel of gedeeltelijk gebruik van dit anti-pestbeleid is uitsluitend toegestaan door de rechtmatige licentienemer van YourSafetynet school+. Enkele richtlijnen van dit anti-pestbeleid zijn afkomstig van Pestweb.

De inhoud van dit anti-pestbeleid met de daarbij behorende procedures zijn beschermd door copyright © waardoor het niet toegestaan om dit protocol:

- te vermenigvuldigen en/of openbaar te maken door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enigerlei wijze zonder nadrukkelijke schriftelijke toestemming van Media Security Networks BV*
- te gebruiken indien het legitieme recht tot gebruik van het YourSafetynet school+ softwareprogramma is vervallen*

Dit anti-pestbeleid is zorgvuldig en naar beste weten samengesteld. Regel- en wetgeving zijn voortdurend aan verandering onderhevig waardoor Media Security Networks BV niet kan instaan voor de juistheid of volledigheid hiervan. Media Security Networks BV aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, als gevolg van handelingen en/of beslissingen die op basis van dit protocol zijn genomen.